

Offentliggjøring av finansiell informasjon for 2017 (Pilar 3)

31.12.2017

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	3
2	Oppsummering.....	3
3	Kapital.....	4
3.1	Ansvarlig kapital pr 31.12.2017.....	4
3.2	Beregningsgrunnlag pr. 31.12.2017.....	4
3.3	Kapitalkrav pr. 31.12.2017.....	5
4	Styring og kontroll av risiko.....	5
5	Risikoområder.....	6
5.1	Kredittrisiko.....	6
5.2	Likviditetsrisiko.....	9
5.3	Markedsrisiko.....	10
5.4	Operasjonell risiko.....	11
5.5	Egenkapitalposisjoner utenfor handelsporteføljen.....	12
5.6	Forretningsrisiko, omdømmerisiko og strategisk risiko.....	12
5.7	Andre identifiserte risikoformer.....	13

1 Innledning

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriften del IX (Pilar 3). Alle tall i dokumentet er pr. 31.12.2017 og i tusen NOK med mindre annet fremgår.

Kapitaldekningsregelverket baseres på tre pilarer:

Pilar I: Minimumskrav til ansvarlig kapital

De metodene som banken bruker ved beregning av minimumskravene for henholdsvis kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko er vist i figuren nedenfor

Type risiko	Valgt metode
Kredittrisiko	Standard
Markedsrisiko	Standard
Operasjonell risiko	Basis

Pilar II: Institusjonens interne vurdering av risikoprofil og kapitalbehov

Banken skal ha en prosess for å vurdere samlet kapitalbehov i forhold til risikoprofil samt en strategi for å vedlikeholde sitt kapitalnivå. Pilar II er bankens egen vurdering av kapitalkrav utover Pilar I. Tilsynsmyndighetene skal overvåke og evaluere bankens interne vurdering av kapitalbehov og tilhørende strategi.

Pilar III: Institusjonenes offentliggjøring av informasjon

Pilar III skal bidra til økt markedsdisiplin gjennom krav til offentliggjøring av informasjon som gjør det mulig for markedet, herunder analytikere og investorer, å vurdere bankens risikoprofil og kapitalisering samt styring og kontroll.

Informasjonen skal offentliggjøres og oppdateres minimum årlig. For øvrig er banken pålagt å offentliggjøre informasjon som anses egnet til å påvirke beslutningen til brukere av informasjonen i forbindelse med økonomiske forhold, senest 30 dager etter at banken er eller burde vært klar over forholdet. Informasjonen skal offentliggjøres på Internett, og skal være tilgjengelig i minst fem år fra tidspunkt for offentliggjøring.

Banken inngår ikke i rapporteringspliktig konsern slik at all rapportering er på banknivå.

2 Oppsummering

Banken hadde pr. 31.12.2017 en ren kjernekapitaldekning på 18,72%, kjernekapitaldekning på 20,22 % og totalkapitaldekning på 22,22%. Bankens pilar 1 kapitalkrav inkludert bufferkrav er for ren kjernekapital 12,0%, kjernekapital 13,5% og totalkapital 15,5%.

Bankens utlånstyper er utlån til forbruk, bil, bolig, bedrifter og organisasjoner. Banken planlegger fremtidig utlånsvækst innen lån til forbruk og bil. Veksten vil tilpasses bankens resultater og kapitalsituasjon.

3 Kapital

3.1 Ansvarlig kapital pr 31.12.2017

Oversikten over ansvarlig kapital er per 31.12.2017

Ansvarlig	31.12.2017	31.12.2016
Innbetalt aksjekapital	265 928	262 890
Overkurs	91 681	91 481
Annen egenkapital	-21 378	-32 484
Utsatt skattefordel og andre immaterielle eiendeler	-40 395	-44 409
Ren kjernekapital (CET 1)	295 836	277 477
Tellende hybridkapital *	23 708	6 000
Kjernekapital (Tier 1)	319 544	283 477
Ansvarlig kapital	31 611	0
Totalkapital (Tier 2)	351 155	283 477

3.2 Beregningsgrunnlag pr. 31.12.2017

Den ansvarlige kapitalen består av kjernekapital og tilleggskapital. Ved beregning gjelder fradrag, tillegg og begrensninger i forhold til kapitalforskriftens definisjoner. Alle tall er oppgitt i hele tusen.

Risikovektede eiendeler	31.12.2017	31.12.2016
Lokale og regionale myndigheter, herunder kommuner	16 417	19 005
Lån og plasseringer til kredittinstitusjoner	56 062	57 363
Foretak	132 815	178 128
Massemarkedengasjementer	994 223	482 530
Engasjementer med pantsikkerhet i eiendom	67 186	150 639
Forfalte engasjementer	89 544	18 243
Andeler i verdipapirfond	5 264	5 149
Egenkapitalposisjoner	1 420	2 655
Øvrige engasjementer	88 790	31 769
Risikovektede eiendeler kredittrisiko	1 451 721	945 481
Markedsrisiko	0	0
Operasjonell risiko	128 811	64 648
Totale risikovektede eiendeler	1 580 532	1 010 128
Ren kjernekapital ratio (CET 1)	18,72 %	27,47 %
Kjernekapital ratio (Tier 1)	20,22 %	28,06 %
Total kapital ratio (Tier 2)	22,22 %	28,06 %

3.3 Kapitalkrav pr. 31.12.2017

I oversikten nedenfor er bankens Pilar 1 krav.

Kapitalkrav (inkl. bufferkrav)	31.12.2017
Minstekrav til ren kjernekapital	4,50 %
Systemrisikobuffer	3,00 %
Bevaringsbuffer	2,50 %
Motsyklisk buffer *	2,00 %
Hybridkapital	1,50 %
Ansvarlig kapital	2,00 %
Sum totalkapitalkrav	15,50 %

*Motsyklisk buffer økte fra 1,5 % til 2,0 % 31.12.2017.

Banken er ikke definert som systemviktig institusjon.

Banken hadde 31.12.2017 en ren kapitaldekning på 18,72%, kjernekapitaldekning på 20,22% og totalkapitaldekning på 22,22%, som er et godt nivå.

4 Styring og kontroll av risiko

Risikostyring er et strategisk virkemiddel som skal bidra til oppnåelse av bankens mål. Med strategisk virkemiddel menes i denne sammenheng at risikostyring anerkjennes som et ledelsesverktøy som vil kunne gi selvstendige bidrag til bankens verdiskapning.

Risikostyringen i banken har som hovedmål å optimalisere forholdet mellom tapsrisiko og inntjeningsmulighet i et langsiktig perspektiv. Risikostyringen innebærer at lønnsomhet vurderes i forhold til risiko, samtidig som banken sikres mot uønsket risiko.

Styret fastsetter bankens mål og strategier og rammer for risikoområdene.

Styret skal sikre at banken har en forsvarlig risikostyring, herunder god internkontroll for banken som helhet og de vesentligste forretningsområder. I dette ligger også beslutning om bankens risikoprofil og risikotoleranse for de ulike risikotypene. Styret skal motta periodiske rapportering fra administrasjonen om forhold relatert til bankens finansielle stilling, samt utvikling og status i bankens risikoeksponering.

Ytterligere beskrivelse av styrets ansvar og oppgaver er regulert i egen styreinstruks.

Administrerende direktør har ansvaret for den daglige ledelsen av banken og skal sørge for at banken drives i samsvar med lov og forskrifter. Administrerende direktør er ansvarlig for den daglige forretningsdriften overfor styret, samt videreutvikling av banken og bankens økonomiske disposisjoner. Administrerende direktør har en utøvende rolle, og skal sørge for etterlevelse av de beslutninger styret har fattet.

Det er utarbeidet egen instruks for administrerende direktør.

Drift- og kredittdirektør og Compliance direktør har den operative risikokontrollfunksjonen. Risikokontrollene skal fordeles på en slik måte at vedkommende som kontrollerer ikke har fullmakter til å kunne ta risiko på det området som kontrolleres.

Eventuelle brudd på policyer, risikorammer og bevilgningsfullmakter skal rapporteres uten opphold til administrerende direktør og styret. Det utarbeides periodevis risikorapporter til styret.

Utførende funksjoner har ansvar for at risikoeksponeringen, strategi og rutiner er innenfor vedtatte policyer og rammer fra Styret.

Risikostyringsfunksjonen skal følge opp bankens helhetlige risikostyring, herunder eksponering på de forskjellige risikotyper. Samt kontrollere at banken etterlever vedtatte policyer og retningslinjer. Kontrollerende funksjoner er uavhengige funksjoner som overvåker, rapporterer og følger opp den operative ledelsens styring og internkontroll. Kontrollerende funksjoner skal varsle administrerende direktør og Styret hvis det er brudd på regulatoriske eller Styrets rammer.

Risikostyringsfunksjonen er uavhengig av lederne med ansvar for risikotaking på det området som de kontrollerer.

Styret har det overordnede ansvaret for å påse at banken har en kapitaldekning som er tilstrekkelig ut fra ønsket risiko, virksomhet og regulatoriske krav. Styret skal videre påse at risikostyringen og internkontrollen er god og systematisk, og at dette er etablert i samsvar med lover og forskrifter, vedtekter, pålegg, eksterne og interne retningslinjer.

Administrerende direktør er ansvarlig for å implementere strategier i henhold til styrets godkjente rammer og mål for virksomheten. CFO er ansvarlig for utførelsen av kapitalplanleggingen i samsvar med lover, forskrifter og interne retningslinjer. CCO er ansvarlig for å overvåke lover, forskrifter og interne retningslinjer og kommunisere disse til styret og ledelsen, samt å være en kontrollerende funksjon.

Bankens eksterne revisor etterprøver om rutiner og retningslinjer etterleves, samt vurderer om bankens modellverk knyttet til risiko- og kapitalstyring gir et riktig uttrykk for bankens samlede risiko- og kapitalsituasjon. Ekstern revisor utarbeider årlig en uavhengig bekreftelse av bankens internkontroll samt bankens kapitalvurderingsprosess (ICAAP).

5 Risikoområder

5.1 Kredittrisiko

Definisjon

Med kredittrisiko forstås risiko for at låne- og kredittkunder ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid, og at etablerte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Lån og kreditter gis kun personer, bedrifter og organisasjoner som viser egenskaper og vilje til å tilbakebetale sine forpliktelser i henhold til inngåtte avtaler.

Styring og kontroll

For Easybank utgjør kredittrisiko den største risikoen banken har og kreditthåndtering skal være en sentral del av bankens virksomhet. Sentrale styringsverktøy for banken er 'Styrets retningslinjer for kredittrisiko', bankens kreditthåndbok og bankens rutinebeskrivelser. Styret

mottar jevnlig rapportering om utviklingen i bankens kredittrisiko. Styret har sterkt fokus på kredittrisikoen og følger nøye med i utviklingen av tapsutsatte og misligholdte engasjementer. Banken vurderer løpende verdien av sikkerheter og nedskrivningsbehov

Banken har etablert en fullmaktstruktur for innvilgelse av lån og kreditter. Administrerende direktør og Drift- og kredittdirektør fullmakt som igjen kan delegeres etter visse kriterier. Majoriteten av kredittbeslutningene på låneprodukter til massemarkedet er automatiserte. Kredittbeslutninger av stor betydning knyttet til bankens tradisjonelle låneportefølje tas basert på avgjørelser mellom Drift- og kredittdirektør og Administrerende direktør.

Bankens låneportefølje består av næringslån, boliglån, bilfinansiering med og uten pant til privatmarkedet, samt forbruksfinansiering til privatmarkedet. Banken endret strategi i 2016 til å satse på billån og forbrukslån. Banken faser derfor ut andre låneprodukter gradvis. Som et resultat av strategiomlegging tilbys ikke boliglån lenger og det gis ikke nye lån til bedrifter og organisasjoner (unntatt ved restrukturering av eksisterende engasjement).

Kredittgivningen til privatmarkedet har høy grad av automatisering i alle ledd og banken har en risikobasert prising med fokus på god egenkapitalavkastning. Banken har utviklet en likviditetsmodell for å beregne betjeningsevne, der en beregner kundens evne til å betjene lånet. Denne er basert på kundenes inntekt og relevante utgifter. Nødvendig dokumentasjon innhentes ved behov. Videre, har banken utviklet risikomodeller for beregning av betalingsvilje. I tillegg til beregning av betalingsvilje og betalingsevne, har banken en rekke policyregler som kan gi avslag. Disse policyreglene er basert på interne regler og eksterne regler fra kredittopplysningsbyrået.

Bankens tradisjonelle utlånsportefølje til bolig, bedrift og organisasjon vurderes til amortisert kost. Da banken ikke har utlån med fastrente eller med fast margin anses amortisert kost å tilsvare virkelig verdi. For øvrig legges de vurderingsprinsipper som følger av de til enhver tid gjeldende forskrifter om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier, med tilhørende rundskriv, til grunn for vurdering av utlånsporteføljen. Ved førstegangs måling vurderes bankens utlån til virkelig verdi. Gebyrer, provisjoner og lignende som belastes kunden ved låneopptak inntektsføres direkte, i den grad inntektene er knyttet til direkte interne administrative kostnader. Amortisert kost er anskaffelseskostnad med fradrag for betalt avdrag på hovedstol og eventuelle nedskrivninger for tap.

Nedskrivning på individuelle lån og grupper i den tradisjonelle låneporteføljen av lån foretas i de tilfeller det foreligger objektive bevis for verdifall. Verdifallet må være et resultat av en eller flere hendelser inntruffet etter første gangs bokføring. Nedskrivningen beregnes som differansen mellom utlånets bokførte verdi og nåverdien av estimerte framtidige kontantstrømmer, neddiskontert med effektiv rente. Vurdering av om det foreligger objektive bevis for verdifall skal foretas individuelt av alle utlån som anses vesentlige. Vurdering av sikkerheter på panteobjekter ved individuelle nedskrivninger, verdsettes disse til antatt virkelig verdi på beregnet sannsynlig tidspunkt for realisasjon eller egen overtagelse av sikkerheter.

For bankens låneportefølje innenfor bilfinansiering og lån uten sikkerhet, brukes en såkalt «incurred-loss»-tilnærming etter mønster Tapsforskriften og IAS39. Tapsavsetninger gjøres når det har inntruffet en tapshendelse. Tapshendelser som har inntruffet, men som ikke er avdekket ennå fanges opp via gruppevis avsetninger. Når et lån ikke blir betalt på forfall, så har man en tapshendelse, og det foretas da en beregning av påløpt tap. Beregning av påløpt tap gjøres på porteføljenivå.

Konstaterte tap på engasjementer er tap som regnes som endelige.

Informasjon om risikoklasse og aldersfordeling samt nedskrivning på utlån (tall i 1000)

Risikoklasse:

Risikoklasse ved utgangen av året Privatkunder - bolig, forbruk og billån		
	<i>31.12.2017</i>	
Lav risiko	959 538	59 %
Medium risiko	522 523	32 %
Høyere risiko	147 951	9 %
Sum	1 630 012	100 %

Risikoklasse ved utgangen av året - Næringskunder		
	<i>31.12.2017</i>	
Lav risiko	21 950	15 %
Medium risiko	79 522	53 %
Høyere risiko	49 377	33 %
Sum	150 848	100 %

Aldersfordeling:

Forbrukslån & billån, aldersfordeling	
	<i>31.12.2017</i>
Ikke forfalte utlånsengasjementer	1 059 275
Inntil 30 dager	199 615
30-59 dager	57 534
60-89 dager	28 351
90+ dager	91 286
Sum	1 436 061
Bolig, bedrifter og organisasjoner	
	<i>31.12.2017</i>
Ikke forfalte utlånsengasjementer	316 893
30-90 dager	3 368
90+ dager	24 539
Sum	344 800

Nedskrivning og periodens tapskostnad:

Utlån og fordringer på kunder består av	31.12.2017	31.12.2016
Brutto utlån	1 780 862	1 004 239
Nedskrivninger	42 851	22 167
Netto utlån til og fordringer på kunder	1 738 011	982 072

Utlån- Mislighold og tap	31.12.2017	31.12.2016
Brutto misligholdte lån	116 222	69 101
Nedskrivninger	42 851	22 167
Netto misligholdte lån	73 371	46 934

Individuelle nedskrivninger	31.12.2017	31.12.2016
Individuelle nedskrivninger ved inngangen til perioden	11 772	33 807
+/- Endring individuelle nedskrivninger i perioden	-3 496	-22 034
Individuelle nedskrivninger 31.12.2017	8 277	11 773

Nedskrivninger grupper av utlån	31.12.2017	31.12.2016
Nedskrivninger på grupper av utlån ved inngangen til perioden	10 394	7 065
+/- Periodens endring	24 180	3 329
Gruppevise nedskrivninger 31.12.2017	34 574	10 394

Periodens tapskostnad består av	2017	2016
Endring individuelle nedskrivninger	-3 496	-22 034
Endring gruppevise nedskrivninger	24 180	3 329
Konstarte tap på utlån	18 924	37 314
Inngående på tidligere konstaterte tap	-96	-2 278
Periodens tapskostnad	39 512	16 332

5.2 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for ikke å være i stand til å innfri sine forpliktelser eller ikke evne å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlige økte kostnader.

Rutiner, rammer og ansvar for styring og kontroll av likviditetsrisiko er beskrevet i bankens likviditets- og markedsrisikopolicy, som er styregodkjent. Retningslinjene behandles minst årlig i styret, og styret mottar jevnlig rapporter om utviklingen.

Bankens likviditetsrisiko skal være lav. Banken har diversifiserte kundeinnskudd med spareprodukter, produkter med bindingstid og andre kundeinnskuddsprodukter. Beløpene i kundeinnskudd er i stor grad innenfor Bankenes Sikringsfonds garanti på 2 millioner kroner. Bankens plasseringer av overskuddslikviditet gjøres i andre norske banker. Overskuddslikviditet plasseres og i investeringer med lav risiko og høy likviditet.

Banken har styregodkjente rammer for overskuddslikviditet og for hvilke typer investeringer som kan gjøres med overskuddslikviditet.

Banken skal hovedsakelig finansiere sin virksomhet gjennom egenkapital og innskudd fra kunder. Det søkes å oppnå en innskuddstruktur med mange mindre innskudd da banken ikke skal gjøre seg avhengig av store enkeltinnskudd.

I tabellen nedenfor er en oversikt over løpetidsfordeling på eiendeler, gjeld og egenkapital pr. 31.12.2017.

	1 mnd	2 mnd	3 mnd	12 mnd	2 år	3 år	4 år	5 år	>5år	Uten løpetid	Totalt
Eiendeler											
Norges Bank	53 680										53 680
Utlån til og fordringer til kredittinstitusjoner	280 309										280 309
Likviditetsportefølje	52 244	52461	89937	10 016						1 420	206 078
Utlån til kunder	11 240	11 625	11 704	109 276	154 518	163 597	171 000	147 950	957 101		1 738 011
Andre eiendeler										129 184	129 184
Totale Eiendeler	397 473	64 086	101 641	119 292	154 518	163 597	171 000	147 950	957 101	130 604	2 407 262
Gjeld og egenkapital											
Kundeinnskudd						7 726		1		1 959 781	1 967 508
Fondsobligasjon						10 000				25 000	35 000
Ansvarlig lån									40 000		40 000
Annen gjeld										28 523	28 523
Egenkapital										336 231	336 231
Gjeld og egenkapital	0	0	0	0	0	17 726	0	1	40 000	2 349 535	2 407 262

5.3 Markedsrisiko

Bankens likviditets- og markedsrisikopolisy fastsatt av styret dekker retningslinjer for markedsrisiko, ansvarsforhold, risikoramme og rapportering. Retningslinjene behandles minst årlig i styret og styret mottar jevnlig.

Renterisiko

Den markedsrisikoen banken potensielt kan være utsatt for er renterisiko. Renterisiko i bankens holdes lav ved at både utlån og finansiering er til flytende rente. Handel i bankens likviditetsportefølje og plassering i andre banker gjøres med kort reprising.

Nedenfor er en oversikt over på hvilke løpetider bankens eiendeler, gjeld og egenkapital repriser pr. 31.12.2017. Banken har ingen store forfall på kapitalmarkedsfinansiering.

	1 mnd	2 mnd	3 mnd	12 mnd	2 år	3 år	4 år	5 år	>5år	Ikke rentesensitivt	Totalt
Eiendeler											
Norges Bank	53 680										53 680
Utlån til og fordringer til kredittinstitusjoner	280 309										280 309
Likviditetsportefølje	52 244	52461	89937	10 016						1 420	206 078
Utlån til kunder											1 738 011
Andre eiendeler										129 184	129 184
Sum eiendeler	386 233	1 790 472	89 937	10 016	0	0	0	0	0	130 604	2 407 262
Gjeld og egenkapital											
Kundeinnskudd		1 959 781				7 726		1			1 967 508
Fondsobligasjon						10 000					35 000
Ansvarlig lån									40 000		40 000
Annen gjeld										28 523	28 523
Egenkapital										336 231	336 231
Sum gjeld og egenkapital	0	1 959 781	65 000	0	0	17 726	0	1	0	364 754	2 407 262

Banken måler renterisiko ved hjelp av EVE (Economic Value of Equity), som er et mål på endring i nåverdi av bankens eiendeler og gjeld ved et skift i rentekurven.

Pr. 31.12.2017 var risikoen - MNOK 0,50 ved et +1,0 % positivt parallelt skift i rentekurven og -1 MNOK 0.50 ved et negativt parallelt skift i rentekurven.

Valutarisiko

Banken har all sin virksomhet i Norge, og bankens valutarisiko er svært lav.

5.4 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige/sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Definisjonen omfatter juridisk risiko, men ikke strategisk og omdømmerisiko som må vurderes særskilt. Dokumentet er underordnet bankens risikopolisy og det er i tillegg vedtatt policyer for de øvrige viktigste risikoområder.

Risikotoleranse

I forbindelse med overgangen til ny strategi for banken med tilhørende produkter, kundegrupper etc. ble det i 2016 foretatt en ny vurdering av styret rundt risikotoleransen. Tidligere har banken operert med få, men store engasjementer med mye manuell håndtering. Nå håndterer banken vesentlig større volum av søknader, som i stor grad er automatisert, noe som reduserer den operasjonelle risikoen. Banken har gått fra å selge lavmarginprodukter til middels- og høymarginprodukter til massemarkedet.

Banken skal innrette virksomheten slik at det er lav sannsynlighet for at hendelser skal kunne påføre banken store økonomiske tap eller vesentlige tap av omdømme.

Operasjonell risiko skal søkes redusert ved hjelp av:

- Ansattes felles forståelse av god bedriftskultur
- Bankens organisering og arbeidsdeling
- Ansattes kunnskap/kompetanse
- Bankens IT-systemer
- Gode rutiner og arbeidsprosesser
- Gode kontrollprosedyrer for de vesentligste arbeidsprosessene
- Gode forsikringsordninger som reduserer bankens økonomiske risiko ved feilaktig/mangelfull rådgivning til kunder, samt ekstern svindel og kriminalitet
- Tilstrekkelige ressurser

Organisering og inndeling av ansvar

For å skape en god organisering av risikostyring, måling og kontroll er følgende arbeidsdeling vedtatt:

- Styret skal føre tilsyn med administrasjonen og se til at policyer, prosesser og systemer for styring av operasjonell risiko er effektivt implementert på alle beslutningsnivåer i organisasjonen. Styret skal påse at det eksisterer en sunn organisasjonskultur og at godtgjørelsesordningen bidrar til god styring og kontroll med foretakets risiko mv
- CEO har ansvaret for å utvikle en klar, effektiv og robust styringsstruktur med definerte, transparente og konsistente ansvarslinjer
- Samtlige ledere i banken skal ha kunnskap om operasjonell risiko innenfor sitt ansvarsområde. Lederne har ansvar for at alle ansatte får kunnskap og forståelse for hva som bidrar til operasjonell risiko
- Hver ansatt har også et eget ansvar for å bidra til god styring av operasjonell risiko gjennom blant annet å rapportere hendelser i henhold til bankens retningslinjer for hendelsesrapportering
- CCO er ansvarlig for å implementere og vedlikeholde policyer, prosesser og systemer for styring av operasjonell risiko, samt sikre tilstrekkelig uavhengighet og arbeidsdeling mellom utøvende og kontrollerende personell

Utkontraktering

Styret har fastsatt interne retningslinjer for utkontraktering:

- Avtale om utkontraktering av IKT-systemer som er av betydning for bankens virksomhet skal styrebehandles
- Finanstilsynet skal informeres i henhold til finanstilsynsloven § 4c
- Det skal foreligge en skriftlig avtale som sikrer innsyn, kontroll og revisjon fra bankens side, samt Finanstilsynet
- Ved utkontraktering skal banken ha tilstrekkelig kompetanse for å kunne føre effektiv kontroll og håndtere risikoen i den aktiviteten som er utkontraktet

Nye produkter og IT-systemer

Banken skal utarbeide dokumentasjon som beskriver nye produkter. Dette skal inkludere en risikoanalyse og en beskrivelse av nødvendige prosedyrer for overvåking og kontroll av risikoer. Dette inkluderer også en vurdering av den operasjonelle risikoen, samt vurdering av produktene opp mot gjeldende regelverk.

Før nye vesentlige produkter og større IT-systemer tas i bruk skal banken forelegge for styret en beskrivelse av produkter/systemer inklusive en vurdering av den operasjonelle risikoen knyttet til dette.

5.5 Egenkapitalposisjoner utenfor handelsporteføljen

Aksjer og andeler klassifiseres som omløpsportefølje eller som anleggsportefølje. Urealisert verdiendring i porteføljene resultatføres.

Anleggsaksjer	Org.nr	Ant.aksjer 31.12	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi
Norsk Mineralutvikling AS	981 602 544	142 860	1 000	0
BankAsept AS	883 982 282	30	15	15
BankID Norge AS	913 851 080	20	32	32
SDC AS	16 98 81 38	2 529	1 181	1 181
Sum anleggsaksjer			2 228	1 228

5.6 Forretningsrisiko, omdømmerisiko og strategisk risiko

Forretningsrisiko:

Denne risikoen defineres som uventede inntektssvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeadferd. Banken håndterer denne risikoen med gode styringsverktøy og rapportering.

Omdømmerisiko:

Omdømmerisiko er risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang som følge av sviktende tillit og omdømme i markedet. Banken håndterer denne risikoen med overvåking av markedet.

Strategisk risiko:

Banken definerer denne risikoen som risikoen for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Bankens styring og kontroll med risikoområdene inngår som en viktig del bankens arbeid iht. internkontrollforskriften. Sentralt i bankens overordnede styring og kontroll er bankens årlige

vurdering av strategiske risikoer og risikoer knyttet til de ulike forretnings- og støtteprosesser. Denne vurderingen danner grunnlaget for fastsettelse av kontrolltiltak relatert til de identifiserte risikoer.

5.7 Andre identifiserte risikoformer

Risikoene beskrevet ovenfor er de vesentligste for banken.

Andre risikoer, som ikke er vurdert å utgjøre en risiko for banken er listet opp nedenfor:

- Valutarisiko
- Risiko forbundet med verdipapirisering
- Konsentrasjonsrisiko
- Pensjonsforpliktelser
- Oppgjørsrisiko i forbindelse med derivater
- Forsikringsrisiko